

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Enheten för djur och livsmedel
103 33 Stockholm

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2024-00284

ER REF N2024/00248

Remissvar om betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

2024-05-15

Mot bakgrund av att livsmedelssystemet är beroende av ett välfungerande betalningssystem vill Riksbanken, i likhet med utredningen, understryka vikten av att det går att betala även vid mindre störningar, fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Utredningen konstaterar att kontanter kan användas som betalningssätt i konsumentled. Riksbanken anser att näringsidkare som tillhandahåller livsnödvändiga varor och tjänster, så som matvaror, drivmedel och apoteksvaror, som huvudregel ska vara skyldiga att ta emot kontanter på fysiska försäljningsställen. Riksbanken har därtill lämnat förslag till lagändringar för att stärka kontanternas ställning. Riksbanken anser att åtgärder brådskar inom detta område och är mot denna bakgrund positiv till att regeringen har gett en utredare i uppdrag att utreda möjligheten att betala samhällsviktiga varor med kontanter. Allmänheten bör även ha tillgång till olika betalsätt, och näringsidkare bör i sin tur acceptera flera av dem för att på så sätt säkerställa möjligheten till att genomföra betalningar även vid störningar. Riksbanken vill även betona vikten av att infrastrukturen kring transporter av kontanter kan upprätthållas när kontanter används mer sällan och det blir svårare att erbjuda sådana tjänster på kommersiella grunder.

Riksbanken delar utredningens bild att s.k. offlinebetalningar, och statliga kreditgarantier för sådana betalningar, är viktiga steg för att säkerställa att digitala betalningar fungerar även om elförsörjning och telekommunikationer inte gör det. Riksbanken har i remissvar till Betalningsutredningen¹ framfört att det krävs ytterligare åtgärder för att möjliggöra offlinebetalningar inom ramen för befintlig kortinfrastruktur, till exempel vad avser beloppsgränser, tekniska förutsättningar och regelverk. Riksbanken kommer att ta en ledande roll i arbetet med att förbättra möjligheterna till offlinebetalningar och kommer att sammankalla relevanta aktörer i privat och offentlig sektor för att bidra till arbetet.

Riksbanken är positiv till samverkan med Livsmedelsverket i frågor som rör gränsytorerna mellan livsmedelsförsörjning och betalningar.

Riksbanken har inget att invända mot förslagen i övrigt som läggs fram i betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8).

¹ Staten och betalningarna (SOU 2023:16)

På direktionens vägnar:

Erik Thedéen

Anne Mattila Wass

Beslut i detta ärende har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson, Martin Flodén och Aino Bunge) efter föredragning av beredskapshandläggare Karin Gjellan. I den slutliga handläggningen har biträdande chef för avdelningen för intern styrning och verksamhetsstöd, Cecilia Löfgren, deltagit.